

Kmečka trgovina

Hrvaška gospodarska kritika

»Hrvatski dnevnik« kritizira delovanje naših državnih ustanov, ki pospešujejo izvoz. Med te ustanove spada v prvi vrsti »Prizada«. Promet Prizada je največji pri žitu, kar gre v korist predvsem Vojvodini. Hrvatje, posebno pa Slovenci pa moramo nositi in plačevati razliko med Prizadovo ceno in ceno na svetovnem trgu, ki je navadno manjša kot pa pri nas. Nadalje so v upravi Prizada sami uradniki, namesto, da bi bili v upravi predvsem gospodarski ljudje, ki bi promet Prizada enakomerno razdelili na vse pridelke, pa ne samo na žito. Ker je pa poslovanje Prizada enostransko, enkrat izgublja denar z umetnim dvigom cen nekaterih pridelkov (kar se redno vrši pri pšenici), drugič pa ustvarja razne sklade.

Zelo važen za izvoz je nadalje »Zavod za pospeševanje zunanje trgovine«. Ta zavod podeljuje izvozna dovoljenja in sodeluje pri sklepanju trgovinskih pogodb. Vse to pa vrši mimo naših gospodarskih organizacij, namesto da bi imel z gospodarskimi organizacijami stalne stike in gospodarske posvete. Zavod nadalje zahteva od zbornic, da mu v najkrajšem času morajo dostavljati svoja mnenja o tem in onem predlogu, tako da zbornice nimajo časa, tega proučiti. Zbornicam se tudi ne dostavljajo v proučitev zahteve tujine, tako da si morajo pomagati s tujo književnostjo, namesto da bi dobile potrebna navodila od Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine. Povsod pa manjka pravih gospodarskih ljudi. Ker pa pri naših državnih gospodarskih ustanovah ima glavno besedo le uradništvo (birokracija) ne pa gospodarski ljudje, se naša trgovina ne bo zboljšala, dokler bo to trajalo. Treba bi izvesti reformo pri državnih izvoznih in uvoznih ustanovah, tako da bodo v upravni odbor »Prizada«, Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine in vseh drugih tozadevnih ustanovah in odborih prišli ljudje iz našega praktičnega gospodarstva, in to v takem številu, da jih uradniki ne bodo mogli preglasovati.

Gornja hrvaška kritika jasno osvetljuje naše gospodarske hibe, radi katerih v prvi vrsti trpi kmečki stan, predvsem pa trgovina s kmetijskimi pridelki. Jasno je, da Slovenci še bolj upravičeno obsojamo navedene nerednosti kot Hrvatje, kajti slovenskemu gospodarstvu prinašajo še večjo škodo kot hrvaškemu.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

244 — Pariz: zastopstvo za vse vrste mesa, perutnine, konzerv, žita, moke, živine za klanje in povrtine.

245 — Montevideo: fižol, suhe češplje, gobe, paprika, žganje.

247 — Bratislava: ribe, povrtina, krompir, suhe češplje, orehi, jabolka.

248 — Bilavajo (Rodezija): iščejo se zveze z našimi izvozniki, ki se zanimajo za južnoafriški trg.

251 — Haifa: tekstilni predmeti.

252 — London: vsi proizvodi razen lesenih.

253 — Port Elisabeth (južna Afrika): orehi.

256 — Dunaj: ponuja se zastopnik za živila, sir in druge proizvode za izvoz v Anglijo.

257 — Šangaj: zastopnik neke tvrdke se zanima za kmetijske proizvode ter išče zvezo z izvozniki, ki niso zastopani na Daljnem vzhodu. Zanimanci se naj z navedbo gornje številke obrnejo na »Informacijski oddelček Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine«.

Gospodarske zanimivosti

Anglija nam namerava nuditi ugodno trgovinsko pogodbo, s katero bi se povečal medsebojni promet. V Londonu izdelujejo tozadevni načrt, ki bo predložen našim gospodarskim krogom.

Nemci in Poljaki bodo znižali medsebojni trgovinski promet na polovico.

Poljaki kupujejo na Grškem tobak in rozine, Grki pa pri Poljakih cigaretni papir, železo, les, živino, sladkor, mesne konzerve in tekstilne stroje. V prejšnji poljsko-grški trgovinski pogodbi imenovani predmeti niso bili navedeni v medsebojni izmenjavi. Redni pogodbi so bili dodani s posebnim trgovinskim dostavkom.

Tudi Švedi bodo kadili grški tobak, Švedska bo kupila več grškega tobaka kot doslej, Grki pa bodo od Švedov kupili les.

Amerika kupuje kositer (kovina). Njegova cena stalno narašča, dočim cene cinka in svinca padajo.

Močno je povpraševanje po konoplji, in to zaradi velikih vojaških nabav Anglije in Francije.

Denar

Finančni minister je za junij predpisal naslednje uradne tečaje: angleški funt 258 din, ameriški dolar 54.90 din, nemška marka 14 din, francoski frank 1.46 din, švicarski frank 12.41 din, italijanska lira 2.28 din, nizozemski goldinar 29.60 din, bolgarski lev 47 par, romunski lev 30 par, češka krona 1.48 din, danska krona 11.50 din, švedska krona 13.26 din, norveška krona 12.85 din.

Cene goveje živine

Voli. Celje 5—5.50 din, Laško 4.50—5.50 din, Litija 4.50—5 din kg žive teže.

Biki. Lendava 4—5 din kg žive teže.

Krave. Lendava 2.50—3 din, Celje 3—4 din, Laško 3.50—4 din, Litija 3—4 din kg žive teže.

Telice. Lendava 4.50—5.50 din, Celje 4.50 do 5 din, Laško 4.50—4.75 din, Litija 4.50—5 din.

Teleta. Lendava 6—7 din, Celje 5—6 din, Laško 5—6 din, Litija 7—8 din kg žive teže.

Svinje

Plemenske. Cena plemenskim svinjam na mariborskem sejmu se od zadnjic ni bistveno spremenila. Tudi cene po drugih sejmih so ostale prilično iste.

Pršutarji. Lendava 7—8 din, Celje 7—8 din, Laško 7.75 din, Litija 7 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Celje 8—9 din, Laško 9 din, Litija 6 din kg žive teže.

Tržne cene

Meso. Govedina 8—10 din, teletina 12 din, svinjina 14 din, ribe 16 din, zajec 14 din, slanina 16 din, svinjska mast 17 din, morski raki 20 din kilogram.

Razgovori z našimi naročniki

P. S. Pojasnila glede službe. S posredovanjem služb se ne pečamo, niti Vam — žal — ne moremo kake službe priskrbeti. Vaše mnenje, da bi Vam mogel imenovani gospod s par vrsticami izpovedati stalno službo pri sodišču, žal ne drži.

Podpis izjave, da dolžnik ničesar ne dolguje; naknadno izterjavanje obresti. Š. V. Kupili ste posestvo in se zavezali plačati kupnino v mesečnih obrokih z 2% obrestmi. Leto pozneje je prodajalec brat zasegel navedeno terjatev ter se je napravila pogodba, glasom katere morate Vi dolžno kupnino plačati prodajalcemvemu bratu, prodajalec pa je izjavil, da mu Vi z ozirom na to ničesar več ne dolgujete ter je to izjavo tudi podpisal. Vi ste glavnic v celoti plačali prodajalcemvemu bratu ter Vam je slednji potrdil, da je vse izplačano. Sedaj Vas pa terja prodajalec na plačilo obresti, češ, da v pogodbi ni bilo o obrestih nič določenega, marveč le o glavnici. — Ako ste Vi ob sklepu gori omenjene pogodbe imeli obroke v redu plačane in niste bili na obrestih takrat ničesar dolžni, je jasno, da prodajalec nima pravice zahtevati plačila obresti, ki so pozneje zapadle v plačilo. Pa tudi ako bi bili Vi ob času pogodbe dolžni kake obresti za nazaj, smatramo, da se Vam ni treba bati tožbe in se mirno lahko sklicujete na svoječasno prodajalčevo izjavo, da mu ničesar več ne dolgujete. Njegova stvar je, ako je na zaostale obresti morda pozabil; izjava ga veže.

Zakon o zaščiti kmetov. A. H. L. Imeli ste že priznano zaščito za svoj dolg, dobili ste novo zadolžnico, plačali ste prvo anuiteto v redu, od druge anuitete pa le delni znesek, ker ste imeli neko pomoto (najbrž spor) zaradi neke parcele. Upnik Vas je tožil in ste bili obsojeni na »izgubo zaščite«, plačilo celotnega dolga in visokih stroškov, čeprav ste pred tožbo in tudi pred razpravo, preden se je pričela, pomučili plačilo ostanke druge anuitete, čigar sprejem pa je upnik odklonil. — Predvsem Vas opozarjamo, da v primeru, ako komu dolgujete denarni dolg, ni dovolj, ako mu denar ponudite; s tem še niste rešili svoje obveze in se dolga ne smatra za plačanega, čeprav je upnik odklonil sprejem. V takem primeru morate denar položiti pri sodišču; šele sodni polog velja za plačilo. Razen tega so doslej zapadle v plačilo že tri anuitete, in sicer

Žepne svetilke

izdeluje edino domača tvornica

IVAN PASPA I SINOVI

Zagreb, Koturaška 69

Med. Celje 18 din, Litija 20 din kg.
Drva. V Celju bukova 100 din kub. meter, mehka drva 70 din kub. meter.

Sadje. Jabolka 5—10 din, suhe slive 8—12 din, češnje 5—10 din, dalmatinske češnje 12 din kg, liter češenj 2.50—4 din, črnic 4—7.50 din.

Mlečni proizvodi. Mleko 1.50—2 din liter, smetana 7.50—10 din liter, kg surovega masla 24, čajnega 28—32 din, domačega sira 8—10 din, jajce 0.50—0.75 din.

Zelenjava. Kilogram krompirja 0.75—1.25 din, kislega zelja 3 din, hrena 8—10 din, paradižnikov 18—20 din, špargljev 12—14 din. Komad zelja 0.50—3 din, kumara 2—8 din, karfijola 4 do 12 din, ohrovt 0.50—3 din, zelena 0.50—3 din, buča 2—4 din, por 0.25—1 din, redkev 1 din. Liter graha 7.50—10 din. Zelenjava v kupčkih po 1 din.

Sejmi

20. junija tržni dan s svinjami: Dolnja Lendava; svinjski: Ormož; živinski: Ptuj — 21. junija svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje; živinski in kramarski: Gornja Lendava, Koračica, Marenberg, Šmarje pri Jelšah — 22. junija tržni dan s svinjami: Turnišče; živinski: Sevnica na Savi; živinski in kramarski: Soštanj, Sv. Jurij pri Celju — 23. junija svinjski: Maribor — 24. junija svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje; živinski in kramarski: Guštanj, Laško, Ljubno, Podstreda, Razkrižje, Slov. Konjice, Sv. Lenart v Slovenskih goricah.

tretja dne 15. novembra 1938. — Ako cele zapadle anuitete niste plačali po preteku dodatnega, pismeno Vam danega petnajst dnevnega roka, Vas je smelo sodišče na predlog upnika obsoditi na plačilo zaostale anuitete in vseh ostalih anuitet. Celotne zaščite niste izgubili; dolg je ostal znižan, tudi obresti so ostale znižane, izgubili ste le olajšavo, da bi smeli znižani dolg plačati v dvanajstih letnih anuitetah. Radi tega morate vse anuitete plačati v 15 dneh po pravomočnosti omenjene sodbe in plačati morate tudi pravne stroške. Čeprav bi sedaj takoj plačali drugo in tretjo anuiteto, vendar se ne bi mogli s tem rešiti neugodnih posledic sodbe — vsaj ne brez privoljenja, odnosno soglasja upnikovega. — Ako bo upnik vztrajal na izpolnitvi sodbe in Vi ne bi vsega v 15 dneh plačali, sme predlagati zoper Vas izvržbo, in sicer tudi s prisilno dražbo Vašega posestva. — Odgovore dajemo brezplačno, a (razen v nujnih primerih) le z objavo na tem mestu, to pa le našim naročnikom.

Plačilo poroka. Z. I. K. Na tem mestu smo že pisali, da je po zakonu poročstvo omejeno in da porok ne jamči za več, nego je izrecno izjavil. Prečitajte dobro poročstveno izjavo, katero ste podpisali. Ako stoji v njej, da jamčite tudi za eventualne stroške tožbe in izvržbe zoper glavnega dolžnika, potem jih boste, žal, morali plačati. Ako ste zaščiten kmet, smete zahtevati priznanje olajšav po uredbi o likvidaciji kmetjskih dolgov. Poročstveni dolg se smatra za Vaš dolg od tedaj, ko morate Vašo poročstveno obveznost izpolniti. Natančnejših pojasnil Vam ne moremo dati, ker nam niste zadeve dovolj popisali. Lahko jih pa dobite pri sodišču na uradni dan.

Hišna pot. I. I. Pred več leti ste kupili nekaj parcel od prodajalca, ki je preko teh parcel in parcel spodnjega sosedu imel tako zvano hišno pot do občinske ceste. V kupoprodajni pogodbi ni bilo o tej hišni poti, odnosno njeni nadaljnji uporabi ničesar omenjenega. — Možno je, da bo prodajalec zatrjeval, da je bilo molče dogovorjeno, da bo on še vnaprej uporabljal navedeno hišno pot. Zakon določa, da se more volja izjaviti ne le izrecno z besedami ali s sploh usvojenimi znaki, marveč tudi molče s takimi dejanji, ki po preudarku vseh okoliščin ne dopuščajo nobenega pametnega razloga, dvomiti o tem. Na tak molčeč dogovor bi utegnili kazati okolnost, da do

slej vsa leta niste ugovarjali uporabi hišne poti od strani prodajalca. Zanesljivega odgovora Vam pa ne moremo dati, ker ne poznamo vseh podrobnosti o prilliki sklenitve pogodbe. Vsekakor Vam svetujemo, da raje nekoliko potrpite, kakor pa, da bi se spustili v tvegano pravdo. Ako res ni bilo nikakega govora o nadaljnji uporabi hišne poti in se slednja sploh ni omenila, niti posredno niti neposredno, bi prodajalec bolj težko uspel, odnosno bi mu pravica ne šla, ker si je ni izgovoril, niti je ni doslej mogel priposestvovati. — Ako bi s tem, da bi si prodajalčeva otroka postavila novi hiši, ustanovila lastni gospodarstvi in uporabljala navedeno pot, bila ta uporaba Vam, odnosno Vašemu posestvu v bistveno večje breme, bi se proti temu »pravilno« zamogli braniti. — Nikakor pa nima prodajalec pravice kakim tretjim (tujim) osebam dovoljevati uporabo hišne poti preko sedaj Vaših parcel, tudi sosedom ne, tudi ne tistim, katerim je dovolil pašo na svojih parcelah. Ako se te osebe ne bodo z Vami sporazumele, jim smete uporabo poti prepovedati, eventualno z negativno tožbo.

Priv. agrarna banka noče prevzeti že znižanega dolga (terjatve). S. K. Decembra 1936 ste prevzeli zadolženo posestvo z dolgom pri Agrarni banki in je pogodba stopila v veljavo ob Vaši poroki. Vaš prednik je že dobil od PAB končni obračun in mu je bila brisana polovica dolga. Anuitete ste plačevali Vi. Sedaj ste sprejeli od PAB obvestilo, da omenjenega dolga, odnosno terjatve ne prevzame. Vprašate, kaj Vam je storiti. — Ako je prednik že dosegel znižanje dolga, odnosno priznanje olajšav po uredbi o likvidaciji kmetijskih dolgov in ste šele potem prevzeli njegovo posestvo s tem dolgom, Vam nikakor ni treba plačati več kakor že določene anuitete. Ni pa stvar jasna (radi pomanjkanja zadevnih določil v uredbi), ako ste posestvo z dolgom prevzeli, preden je dolžnik-prednik dosegel, odnosno vsaj pokrenil postopek za priznanje olajšav po omenjeni uredbi. Po našem mnenju Vam pri prevzemu po 26. sept. 1936, ako ste dolg vpoštevali le v po uredbi znižanem obsegu, pritičejo enake olajšave kakor predniku. Plačujte v red anuitete naprej (ako jih noče sprejeti PAB, jih ponudite prvotni upnici, ako jih tudi ta ne sprejme, jih morate položiti na sodišču); ako boste toženi, ugovarjajte vse to, kar ste nam navedli in se — ako okrajno sodišče ne bi odločilo v Vaš prid — pritožite na okrajno sodišče.

Izterjanje državnemu uslužbencu posojenega denarja. F. M. Odvetnika ste že pred dvema letoma pooblastili, da z ubožnim spričevalom iztoži od državnega uslužbenca vrnitev posojenih mu 2000 din, pa še do danes niste ničesar prejeli, ne denarja, ne listin. — Vprašajte odvetnika, ali je že izposloval sodbo ali morda plačilno povelje in eventualno izvršbo. Pri sodišču, katero je izdalo sodbo, lahko tudi sami predlagate izvršbo zoper dolžnika, ne da bi morali predložiti izdatek sodbe. Ako pa je sodbo izreklo kako drugo sodišče, bi sicer lahko dali pri sodišču Vašega bivališča izvršilni predlog na zapisnik, morali pa bi predložiti izdatek sodbe. Oskrbite si novo ubožno spričevalo. Upniku bo treba zarubiti službene prejemke, ker drugih rubljevih premičnin najbrž nima. Ako ima morda plačo že zarubljeno od drugih upnikov, boste morali pač čakati, da pridete s svojo terjatvijo na vrsto. Lahko tudi predlagate, naj se naloži upniku položitev razodetne prisega, da boste zvedeli, ali in kaj poseduje, kar bi se dalo zarubiti, odnosno vnovčiti.

Poiskanje vodne žile. Zboljšanje vodnih naprav. P. F. Ako je v Vašem kraju res pomanjkanje vode, zaprosite bansko upravo v Ljubljani, da brezplačno potom organov tehničnega razdelka stvar uredi. — Dober medij za poiskanje vodnih žil je g. Kajzer Franc, pos. sin v Vrčičah 25, p. Zg. Sv. Kungota.

Postavitev žage. D. S. F. S. Radi bi si postavili navadno vodno žago na dokupljeni zemlji v svrhu rezanja lastnega lesa. Bojite se, da Vam gozdni urad ne bo podelil zadevnega dovoljenja. — Zakon o gozdih določa, da smejo pristojna oblastva samo z banovim dovoljenjem izdajati koncesije in obrtne liste, odnosno dovolitve za novo gradnjo, za razširitev in za uporablanje vseh vrst žag in drugih naprav za predelovanje lesa. Potrebna je sledeča pot: vložite prošnjo na okr. načelstvo, naj Vam dodeli vodno pravico in dovoli postavitev žage. Opisati morate vodo ter priložiti situacijski načrt in načrt žage. Okrajno načelstvo bo poslalo Vašo prošnjo gozdarskemu oddelku banske uprave. Le-ta bo stvar preštudiral v smeri, koliko žag je v Vašem okolišju, koliko je tam lesa, ali imate res toliko lesa, da bi se Vam izplačalo postaviti žago le radi žaganja lastnega lesa. Ako banska uprava, odnosno gozdarski oddelk da svoje dovoljenje, tedaj bo

okrajno načelstvo poslovalo naprej, odredilo komisionelni ogled in Vam izdalo dovoljenje za gradnjo ter podelilo vodno pravico. Ako pa banska uprava dovoljenja ne bo dala, je postopka že konec. Glejte torej, da boste prošnjo dobro utemeljili.

Sosed noče plačati odvetniških stroškov za obsojenega 19 letnega sina. V. J. Sosedov sin je bil obsojen, ker je napadel in razžalil Vašega moža; plačati mora glasom sodbe tudi odvetniške stroške Vašega moža. — Res je, da oče sosedovega sina po zakonu ni dolžan plačati stroškov kazenskega postopanja (med katere spadajo stroški odvetnika, ki ga je najel zasebni tožilec ali zasebni udeleženelec) za svojega sina, čeprav je sin še mladoleten in doma dela. Vaš mož bo pač moral počakati, da bo sosedov sin prišel do kake rubljevne imovine; časa ima 30 let. Zankrat mora res Vaš mož sam plačati svojega zastopnika, ker ga je sam najel in se najbrž ni tako dogovoril z odvetnikom, da bo odvetnik iskal plačilo le pri obsojenem nasprotniku.

Spor radi stanovanja in plačila enomesečne najemnine radi odpovedi. I. P. M. Najeli ste si stanovanje, dali vnaprej aro, ker Vam pa hišna lastnica ni »vseh razmer« vnaprej povedala, ste ji še pred vselitvijo in pred prvim zopet vrnilli ključke. Čeprav se sploh niste vselili, zahteva hišna lastnica, da ji plačate enomesečno najemnino. — Ako se niste vnaprej domenili, da morate imeti poseben števec za električni tok in da mora najemodajalka oskrbeti deske za kuhinjski betonski pod, tedaj bi si morali oboje sami preskrbeti. Čeprav bi se pa bila morda najemodajalka najprej zavezala to oskrbeti, pozneje pa se branila izpolniti obvezo, niste bili upravičeni odstopiti od pogodbe — razen, ako je bila izpolnitev te obveze ter poprava gašperčka dogovorjena kot bistveni pogoj za veljavnost najemne pogodbe. O slednjem pa dvomimo. Popravilo gašperčka bi bila dolžnost najemodajalka, ker Vam mora izročiti vse (odnosno rabokupno stvarno)

v rabnem stanju in tudi vzdrževati v rabnem stanju na svoje stroške. Ako tega ne stori, jo morate prisiliti s tožbo — odpovedni razlog pa to še ni. Ako ste neopravičeno odstopili od pogodbe, se smatra to kot odpoved. Ker znaša odpovedna doba en mesec in velja odpoved od prvega do prvega, morate plačati najmanj enomesečno najemnino, čeprav se sploh niste vselili. V kolikor bi se posrečilo najemodajalki ali Vam najti drugega najemnika, ki bi se vselil že ta mesec, bi smeli odbiti oni del najemnine, ki bi ga kasirala najemodajalka.

Prestavitev mejnika. Sklicevanje na mapo. M. M. Ako je sosed prestavil mejnik, da bi pridobil, otežil ali prikril dokaz za pravna razmerja (potek meje), ga lahko ovadite orožnikom. O mejnih sporih smo že večkrat pisali na tem mestu. Sodna in občinska mapa ne tvorita nikakega neovrgljivega dokaza o mejah parcel; služita samo za orientacijo o legi parcel. V pravnih se sicer mapo more uporabiti kot dokazilo o površini, odnosno mejah parcel, vendar ocenjuje sodišče njegovo dokazno vrednost po svojem svobodnem preudarku. Možno je, da mapa že spočetka ni bila povsem pravilna. Razen tega je možno s 30 letnim javnim uživanjem kake parcele do gotove meje, brez prošnje in brez sile, odnosno izvrševanjem lastninskih pravic priposestvovati lastninsko pravico dotičnega spornega mejnega prostora, to je do tiste gotove meje. Ako govori za Vas mapa in ako ste razen tega parcelo že 50 let uživali v mejah, kot jo kaže mapa, tedaj Vam pač nihče ne more z uspehom osporavati lastnino do mapnih mej.

Nabava vojaške puške. Č. F. Ni mogoče dobiti dovoljenja za nabavo ali posest in nošnjo vojaške puške, zato je bolje, da prošnjo opustite in si ne delate nepotrebnih stroškov. — Prva številka »Našega doma« je že izšla ter jo dobite po pošti, ker smatramo Vaš dopis za naročilo. Odgovori na druga vprašanja ne spadajo na to mesto.

Našim malčkom

(Nadaljevanje)

Rešitelj v sili

V svitu gorečega skednja se zdaj Turki posvetujejo, kaj bi s Petrom. Da bi ga odgnali s seboj, se jim ne zdi vredno, ker bi

ga nikdo ne hotel kupiti za sužnja. Zato mu zvežejo noge in ga obesijo na bližnje drevo, da je z glavo navzdol visel med travo in oblaki. Nato naglo odjezdijo. Peter Kozjak pa je visel, kri mu je vrela v glavo, le še slabotno je ječal. Za las je

manjkalo in njegova grešna duša bi bila stopila na prag večnosti.

Ali za zdaj mu Bog še prizanese. Iz gošče stoji cigan in na mah odreže jermen, na katerem je visel Peter. Kakor hloh pada Peter vo tleh, ko ga cigan izpusti. Dolgo ga je moral Samol stresati, da se je spet zavedel. Nato ga je peljal k potoku. Voda je Petra popolnoma okrepila. Prosi cigana, naj ga pelje domov na Kozjak, in mu obljublja za to bogato plačilo. »Plačilo, seveda,« se roga cigan. »Saj veš, kako si mi do zdaj plačeval, kar si mi obljubil. Še pred kratkim si me pustil v ječi. Zvito si računal: brat bo umrl, cigana bodo poslali za njim in zate bi bilo vse dobro. Zdaj pa ti je brat ozdravil, kakor sem slišal, in cigan ti je ušel. Pa še nekaj: s Turki se je vrnil v domači kraj tudi tisti, katerega si mi prodal. Pa pustiva to in si raje poiščiva prenočišče!«

(Dalje prihodnjt)

slej vsa leta niste ugovarjali uporabi hišne poti od strani prodajalca. Zanesljivega odgovora Vam pa ne moremo dati, ker ne poznamo vseh podrobnosti o prilliki sklenitve pogodbe. Vsekakor Vam svetujemo, da raje nekoliko potrpite, kakor pa, da bi se spustili v tvegano pravdo. Ako res ni bilo nikakega govora o nadaljnji uporabi hišne poti in se slednja sploh ni omenila, niti posredno niti neposredno, bi prodajalec bolj težko uspel, odnosno bi mu pravica ne šla, ker si je ni izgovoril, niti je ni doslej mogel priposestvovati. — Ako bi s tem, da bi si prodajalčeva otroka postavila novi hiši, ustanovila lastni gospodarstvi in uporabljala navedeno pot, bila ta uporaba Vam, odnosno Vašemu posestvu v bistveno večje breme, bi se proti temu »pravilno« zamogli braniti. — Nikakor pa nima prodajalec pravice kakim tretjim (tujim) osebam dovoljevati uporabo hišne poti preko sedaj Vaših parcel, tudi sosedom ne, tudi ne tistim, katerim je dovolil pašo na svojih parcelah. Ako se te osebe ne bodo z Vami sporazumele, jim smete uporabo poti prepovedati, eventualno z negativno tožbo.

Priv. agrarna banka noče prevzeti že znižanega dolga (terjatve). S. K. Decembra 1936 ste prevzeli zadolženo posestvo z dolgom pri Agrarni banki in je pogodba stopila v veljavo ob Vaši poroki. Vaš prednik je že dobil od PAB končni obračun in mu je bila brisana polovica dolga. Anuitete ste plačevali Vi. Sedaj ste sprejeli od PAB obvestilo, da omenjenega dolga, odnosno terjatve ne prevzame. Vprašate, kaj Vam je storiti. — Ako je prednik že dosegel znižanje dolga, odnosno priznanje olajšav po uredbi o likvidaciji kmetijskih dolgov in ste šele potem prevzeli njegovo posestvo s tem dolgom, Vam nikakor ni treba plačati več kakor že določene anuitete. Ni pa stvar jasna (radi pomanjkanja zadevnih določil v uredbi), ako ste posestvo z dolgom prevzeli, preden je dolžnik-prednik dosegel, odnosno vsaj pokrenil postopek za priznanje olajšav po omenjeni uredbi. Po našem mnenju Vam pri prevzemu po 26. sept. 1936, ako ste dolg vpoštevali le v po uredbi znižanem obsegu, pritičejo enake olajšave kakor predniku. Plačujte v red anuitete naprej (ako jih noče sprejeti PAB, jih ponudite prvotni upnici, ako jih tudi ta ne sprejme, jih morate položiti na sodišču); ako boste toženi, ugovarjajte vse to, kar ste nam navedli in se — ako okrajno sodišče ne bi odločilo v Vaš prid — pritožite na okrajno sodišče.

Izterjanje državnemu uslužbencu posojenega denarja. F. M. Odvetnika ste že pred dvema letoma pooblastili, da z ubožnim spričevalom iztoži od državnega uslužbenca vrnitev posojenih mu 2000 din, pa še do danes niste ničesar prejeli, ne denarja, ne listin. — Vprašajte odvetnika, ali je že izposloval sodbo ali morda plačilno povelje in eventualno izvršbo. Pri sodišču, katero je izdalo sodbo, lahko tudi sami predlagate izvršbo zoper dolžnika, ne da bi morali predložiti izdatek sodbe. Ako pa je sodbo izreklo kako drugo sodišče, bi sicer lahko dali pri sodišču Vašega bivališča izvršilni predlog na zapisnik, morali pa bi predložiti izdatek sodbe. Oskrbite si novo ubožno spričevalo. Upniku bo treba zarubiti službene prejemke, ker drugih rubljevih premičnin najbrž nima. Ako ima morda plačo že zarubljeno od drugih upnikov, boste morali pač čakati, da pridete s svojo terjatvijo na vrsto. Lahko tudi predlagate, naj se naloži upniku položitev razodetne prisega, da boste zvedeli, ali in kaj poseduje, kar bi se dalo zarubiti, odnosno vnovčiti.

Poiskanje vodne žile. Zboljšanje vodnih naprav. P. F. Ako je v Vašem kraju res pomanjkanje vode, zaprosite bansko upravo v Ljubljani, da brezplačno potom organov tehničnega razdelka stvar uredi. — Dober medij za poiskanje vodnih žil je g. Kajzer Franc, pos. sin v Vrčičah 25, p. Zg. Sv. Kungota.

Postavitev žage. D. S. F. S. Radi bi si postavili navadno vodno žago na dokupljeni zemlji v svrhu rezanja lastnega lesa. Bojite se, da Vam gozdni urad ne bo podelil zadevnega dovoljenja. — Zakon o gozdih določa, da smejo pristojna oblastva samo z banovim dovoljenjem izdajati koncesije in obrtne liste, odnosno dovolitve za novo gradnjo, za razširitev in za uporablanje vseh vrst žag in drugih naprav za predelovanje lesa. Potrebna je sledeča pot: vložite prošnjo na okr. načelstvo, naj Vam dodeli vodno pravico in dovoli postavitev žage. Opisati morate vodo ter priložiti situacijski načrt in načrt žage. Okrajno načelstvo bo poslalo Vašo prošnjo gozdarskemu oddelku banske uprave. Le-ta bo stvar preštudiral v smeri, koliko žag je v Vašem okolišju, koliko je tam lesa, ali imate res toliko lesa, da bi se Vam izplačalo postaviti žago le radi žaganja lastnega lesa. Ako banska uprava, odnosno gozdarski oddelk da svoje dovoljenje, tedaj bo

okrajno načelstvo poslovalo naprej, odredilo komisionelni ogled in Vam izdalo dovoljenje za gradnjo ter podelilo vodno pravico. Ako pa banska uprava dovoljenja ne bo dala, je postopka že konec. Glejte torej, da boste prošnjo dobro utemeljili.

Sosed noče plačati odvetniških stroškov za obsojenega 19 letnega sina. V. J. Sosedov sin je bil obsojen, ker je napadel in razžalil Vašega moža; plačati mora glasom sodbe tudi odvetniške stroške Vašega moža. — Res je, da oče sosedovega sina po zakonu ni dolžan plačati stroškov kazenskega postopanja (med katere spadajo stroški odvetnika, ki ga je najel zasebni tožilec ali zasebni udeleženelec) za svojega sina, čeprav je sin še mladoleten in doma dela. Vaš mož bo pač moral počakati, da bo sosedov sin prišel do kake rubljevne imovine; časa ima 30 let. Zankrat mora res Vaš mož sam plačati svojega zastopnika, ker ga je sam najel in se najbrž ni tako dogovoril z odvetnikom, da bo odvetnik iskal plačilo le pri obsojenem nasprotniku.

Spor radi stanovanja in plačila enomesečne najemnine radi odpovedi. I. P. M. Najeli ste si stanovanje, dali vnaprej aro, ker Vam pa hišna lastnica ni »vseh razmer« vnaprej povedala, ste ji še pred vselitvijo in pred prvim zopet vrnilli ključke. Čeprav se sploh niste vselili, zahteva hišna lastnica, da ji plačate enomesečno najemnino. — Ako se niste vnaprej domenili, da morate imeti poseben števec za električni tok in da mora najemodajalka oskrbeti deske za kuhinjski betonski pod, tedaj bi si morali oboje sami preskrbeti. Čeprav bi se pa bila morda najemodajalka najprej zavezala to oskrbeti, pozneje pa se branila izpolniti obvezo, niste bili upravičeni odstopiti od pogodbe — razen, ako je bila izpolnitev te obveze ter poprava gašperčka dogovorjena kot bistveni pogoj za veljavnost najemne pogodbe. O slednjem pa dvomimo. Popravilo gašperčka bi bila dolžnost najemodajalke, ker Vam mora izročiti vse (odnosno rabokupno stvarno)

v rabnem stanju in tudi vzdrževati v rabnem stanju na svoje stroške. Ako tega ne stori, jo morate prisiliti s tožbo — odpovedni razlog pa to še ni. Ako ste neopravičeno odstopili od pogodbe, se smatra to kot odpoved. Ker znaša odpovedna doba en mesec in velja odpoved od prvega do prvega, morate plačati najmanj enomesečno najemnino, čeprav se sploh niste vselili. V kolikor bi se posrečilo najemodajalki ali Vam najti drugega najemnika, ki bi se vselil že ta mesec, bi smeli odbiti oni del najemnine, ki bi ga kasirala najemodajalka.

Prestavitev mejnika. Sklicevanje na mapo. M. M. Ako je sosed prestavil mejnik, da bi pridobil, otežil ali prikril dokaz za pravna razmerja (potek meje), ga lahko ovadite orožnikom. O mejnih sporih smo že večkrat pisali na tem mestu. Sodna in občinska mapa ne tvorita nikakega neovrgljivega dokaza o mejah parcel; služita samo za orientacijo o legi parcel. V pravnih se sicer mapo more uporabiti kot dokazilo o površini, odnosno mejah parcel, vendar ocenjuje sodišče njegovo dokazno vrednost po svojem svobodnem preudarku. Možno je, da mapa že spočetka ni bila povsem pravilna. Razen tega je možno s 30 letnim javnim uživanjem kake parcele do gotove meje, brez prošnje in brez sile, odnosno izvrševanjem lastninskih pravic priposestvovati lastninsko pravico dotičnega spornega mejnega prostora, to je do tiste gotove meje. Ako govori za Vas mapa in ako ste razen tega parcelo že 50 let uživali v mejah, kot jo kaže mapa, tedaj Vam pač nihče ne more z uspehom osporavati lastnino do mapnih mej.

Nabava vojaške puške. Č. F. Ni mogoče dobiti dovoljenja za nabavo ali posest in nošnjo vojaške puške, zato je bolje, da prošnjo opustite in si ne delate nepotrebnih stroškov. — Prva številka »Našega doma« je že izšla ter jo dobite po pošti, ker smatramo Vaš dopis za naročilo. Odgovori na druga vprašanja ne spadajo na to mesto.

Našim malčkom

(Nadaljevanje)

Rešitelj v sili

V svitu gorečega skednja se zdaj Turki posvetujejo, kaj bi s Petrom. Da bi ga odgnali s seboj, se jim ne zdi vredno, ker bi

ga nikdo ne hotel kupiti za sužnja. Zato mu zvežejo noge in ga obesijo na bližnje drevo, da je z glavo navzdol visel med travo in oblaki. Nato naglo odjezdijo. Peter Kozjak pa je visel, kri mu je vrela v glavo, le še slabotno je ječal. Za las je

manjkalo in njegova grešna duša bi bila stopila na prag večnosti.

Ali za zdaj mu Bog še prizanese. Iz gošče stoji cigan in na mah odreže jermen, na katerem je visel Peter. Kakor hloh pada Peter vo tleh, ko ga cigan izpusti. Dolgo ga je moral Samol stresati, da se je spet zavedel. Nato ga je peljal k potoku. Voda je Petra popolnoma okrepila. Prosi cigana, naj ga pelje domov na Kozjak, in mu obljublja za to bogato plačilo. »Plačilo, seveda,« se roga cigan. »Saj veš, kako si mi do zdaj plačeval, kar si mi obljubil. Še pred kratkim si me pustil v ječi. Zvito si računal: brat bo umrl, cigana bodo poslali za njim in zate bi bilo vse dobro. Zdaj pa ti je brat ozdravil, kakor sem slišal, in cigan ti je ušel. Pa še nekaj: s Turki se je vrnil v domači kraj tudi tisti, katerega si mi prodal. Pa pustiva to in si raje poiščiva prenočišče!«

(Dalje prihodnjt)